

๑๒๕๕

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๕๗

พระราชบัญญัติ
ทางหลวง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๔๕๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๗

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระ
บรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๕๗

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยทาง
หลวง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๕๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกคำวิเคราะห้ศัพท์ของคำว่า “ทาง
หลวง” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุท
ศักราช ๒๔๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ทางหลวง” หมายความว่า ทางหรือถนน ซึ่งจัดไว้
เพื่อประโยชน์การจราจรสาธารณะทางบก นอกจากทางรถไฟ
และให้หมายความรวมถึงที่ดิน พืชพันธุ์ไม้ทุกชนิด สะพาน
ท่อ หรือรางระบายน้ำ อุโมงค์ ร่องน้ำ กำแพงกันดิน เขื่อน
รวเขต หลักเขต หลักกระยะ บ้ายจรจร เรือสำหรับขนส่ง
รถข้ามฟาก ท่าเรือสำหรับขนส่งรถ และอาคารหรือสิ่งอื่นอัน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๙๗

เป็นอุปกรณงานทาง บรรดาที่ได้จัดไว้ในขอบเขตที่ดินทาง
หลวง และเพื่อประโยชน์แก่งานทางหลวงนั้นด้วย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๙๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้กรมทางหลวงแผ่นดินเป็นเจ้าหน้าที่กำกับ
ตรวจตราทางหลวงและงานทางในราชอาณาจักร

ให้อธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดินเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมตรวจ
ตรายานพาหนะที่เดินบนทางหลวง และการจราจรในทางหลวง
นอกเขตเทศบาล ให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับ
การนั้น

ในการควบคุม ตรวจตรายานพาหนะ และการจราจรตาม
ความในวรรคก่อน ให้อธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดินและ
เจ้าพนักงานที่ได้รับแต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่อย่างเจ้าหน้าที่
ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการนั้น เว้นแต่อำนาจ
เปรียบเทียบ

การแต่งตั้งเจ้าพนักงานตามความในมาตรานี้ ให้รัฐมนตรี
เป็นผู้แต่งตั้งโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๘๗

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗ เพื่อบำบัดข้อบกพร่องอันตราย ซึ่งจะมีมาเป็นสาธารณโดยฉุฉุน ผู้อำนวยความสะดวกทางหลวงมีอำนาจที่จะใช้วัตถุในที่ดินภายในบริเวณที่เกิด หรือใกล้เกี่ยวกับภัยอันตรายที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของงานทาง และมีอำนาจที่จะเกณฑ์จ้างราษฎรตลอดจนเครื่องมือ เครื่องจักร ยานพาหนะ สัตว์ และอุปกรณ์บรรดาที่เป็นประโยชน์แก่งานทางตามอัตราจ้างและวิธีการซึ่งจะได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

การใช้วัตถุในที่ดินเพื่อประโยชน์ของงานทางนั้น ให้ผู้อำนวยความสะดวกทางหลวงคิดค่าเสียหายชดเชยให้แก่เจ้าของวัตถุหรือเจ้าของที่ดิน แล้วแต่กรณี ตามจำนวนที่เห็นสมควร ถ้าไม่เป็นการตกลงกันได้ให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๙๗

“มาตรา ๓๓ เพื่อรักษาทางหลวง ผู้อำนวยการทางหลวง โดยอนุมัติอธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดิน มีอำนาจที่จะประกาศ ห้ามไม่ให้โซ่ยานพาหนะบนทางหลวง โดยที่ยานพาหนะ นั้น ๆ มีน้ำหนักรวมทั้งน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าที่ได้กำหนด หรือ ยานพาหนะชนิดใด ๆ อันอาจจะทำให้ทางหลวงเสียหายได้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๙๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๖ ทางหลวงสายใดทั้งสาย หรือแต่บางส่วน ยังไม่มีเขตทางปรากฏแน่ชัด หรือไม่ได้ขนาดมาตรฐาน ซึ่ง อธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดินได้ออกข้อบังคับกำหนดไว้ตาม มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตทางและกำหนด เขตสงวนสองข้างทางไว้เพื่อขยายทางได้ โดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา

ถ้าผู้ใดจะปลูกสร้างสิ่งใด ๆ ภายในเขตดังกล่าวในวรรค ก่อน ให้ขออนุญาตต่อผู้อำนวยการทางหลวง เมื่อได้รับ อนุญาตแล้วจึงจะทำได้ แต่ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าทำขวัญ หากได้มีการสร้างหรือขยายทางหลวง

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๘๗

รัฐมนตรีอาจเพิกถอนประกาศกำหนดเขตทาง หรือ กำหนดเขตสงวนตามมาตรฐานทั้งหมดยุ่หรือบางส่วน โดย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๓๗ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะสงวนที่ดินรกร้างว่างเปล่า และไม่มีผู้ครอบครองไว้เพื่อประโยชน์งานทาง โดย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศไปแล้วไม่มีผู้ใดแย้งสิทธิ ให้ถือว่าที่ดินนั้นตกอยู่ในความคุ้มครองของผู้อำนวยการทางหลวง และห้ามผู้ใดเข้าครอบครอง หักร้าง จัดทำ หรือปลูกสร้างด้วยประการใดๆ ในที่ดินนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการทางหลวง การเพิกถอนการสงวนตามมาตรฐาน ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๙๗

“มาตรา ๔๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ หรือฝ่าฝืนประกาศห้ามตามมาตรา ๓๓ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๐ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒

“มาตรา ๔๐ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๓ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๐ ตรี แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒

“มาตรา ๔๐ ตรี ผู้ใดบังอาจกระทำการปิดกั้นทางหลวง หรือวางวัตถุที่แหลมหรือมีคม หรือนำสิ่งใดมาขวางหรือวางบนทางหลวง หรือกระทำด้วยประการอื่นใดบนทางหลวง อันอาจเกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และจำคุกไม่เกินสามปี”

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๕๕๗

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ ในระหว่างกำหนดเวลาที่ให้ใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์มีอำนาจภายในเขตตามแผนที่ ดังต่อไปนี้

(ก) เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจ หรือตรวจสอบวัตถุก่อสร้างทางหลวงจนกว่าจะเสร็จ

(ข) กำหนดเขตที่ดินที่ประสงค์จะเวนคืน และแนวเขตของกิจการซึ่งประสงค์จะกระทำบนที่ดินนั้น

(ค) ทำเครื่องหมายระดับ ขอบเขต และแนวเขตโดยปักหลักหรือขุดคู

(ง) ตัดหรือถากต้นไม้ พืชพันธุ์ รั้ว หรือป่า อันจำเป็นแก่กิจการดังกล่าวไว้ใน (ก) (ข) หรือ (ค)

แต่ห้ามมิให้เข้าไปในอาคาร สถานบ้าน หรือสวนมีรั้วกั้นอันติดต่อกับบ้านซึ่งเป็นที่อยู่ เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์อนุญาต หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๐ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กันยายน ๒๔๕๗

แจ้งความเรื่องกิจการที่จะทำไม่น้อยกว่าสามวัน ก่อนเริ่มทำ
การนั้น

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อดำเนินก่อสร้างทางหลวงที่เร่ง
ด่วน นอกจากเจ้าหน้าที่เวรคืนอสังหาริมทรัพย์จะมีอำนาจ
ตาม (ก) (ข) (ค) และ (ง) แล้ว ให้มีอำนาจเข้าครอบ
ครองอสังหาริมทรัพย์และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการสร้างทาง
หลวงในอสังหาริมทรัพย์นั้น ๆ ได้อีกด้วย

ทางหลวงที่เร่งด่วนตามความในวรรคก่อน ให้รัฐมนตรี
เป็นผู้กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

เนื่องจากพระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๕๒ มาตรา ๔
มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗
มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๔ ไม่เป็นการเหมาะสมกับภาวะการณ์
และไม่บังเกิดประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ เป็นการสมควรและจำ
เป็น
แก้ไขให้เป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้น.